

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szöllősi József (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Rózsa Attila (címe) ügyvéd által képviselt (I.r. alperes neve, címe) I. rendű és a dr. Csorba Boldizsár (címe) ügyvéd által képviselt (II.r. alperes neve, címe) II. rendű alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt indult perében a Fővárosi Bíróság 2009. március 23-án kelt 33.P.23.272/2006/32. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 34. és 36. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + ÁFA másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak - külön felhívásra - 36.000 (harminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek megsértették a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát, amikor az I. rendű alperes azt állította a II. rendű alperesnek ...-án írt levélben, a II. rendű alperes pedig híresztelte, hogy a felperessel szemben a rendi ügyész vizsgálat lefolytatását rendelte el, ami kiterjedt gazdasági visszaélésekre, a szervezet személyi adatainak illetéktelen kezekbe történő kiszolgáltatására, hivatali hatalommal való visszaélésre, illetve az általa képviselt csoport anyagi megkárosítására.

A jogsértés megállapításán túl a felperes kérte az alperesek eltiltását a további jogsértéstől és nem vagyoni kártérítés címén 500.000 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni őket.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték, mert álláspontjuk szerint az I. rendű alperes valótlanul nem állított, a II. rendű alperes pedig közölte, hogy ...-n kívül más tudomására nem hozta az I. rendű alperes által írtakat, a levelében foglaltakat.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően ítéletével megállapította, hogy az I. és II. rendű alperesek megsértették a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát az I. rendű alperes által a II. rendű alperesnek címzett és eljuttatott, majd a II. rendű alperes által továbbküldött ...-án kelt levél alábbi felperesre vonatkozó valótlan tartalmú tényállításaival: „...vele szemben vizsgálat folytatását rendelte el a rendi ügyész, ami kiterjedt gazdasági visszaélésekre, a szervezet személyi adatainak illetéktelen kezekbe történő kiszolgáltatására, hivatali hatalommal való visszaélésre és az ehhez kapcsolódó ügyekre. A vizsgálat kiderítette, hogy az általa előzőekben képviselt csoportot is anyagilag megkárosította”.

Az elsőfokú bíróság az alpereseket eltiltotta a további jogsértéstől és egyetemlegesen kötelezte őket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 500.000 forint tőkét késedelmi kamatokkal együtt, valamint 30.000 forint perköltséget.

Kötelezte az alpereseket, hogy az államnak külön felhívásra fizessenek meg egyetemlegesen 30.000 forint illetéket.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 75. § (1) bekezdését, a 78. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakat és a bizonyításra vonatkozó Pp. 164. § (1) bekezdését.

A csatolt iratok és a tanúk vallomása alapján kétséget kizáróan bizonyítottanak látta, hogy az I. rendű alperes által levélben írt tényállítások nem felelnek meg a valóságnak. A felperes személyére vonatkozóan 2000-ben többfajta határozat született, a kizárásáról és a felvételi kérelmének semmisségéről. Ezek azonban nem támasztják alá az I. rendű alperes által írtakat.

Azt sem tudta kétséget kizáróan megállapítani az elsőfokú bíróság, hogy valójában folyt-e a felperessel szemben rendi ügyészi vizsgálat. Erre ... tanúvallomásában kitért, azonban okirati bizonyíték csatolására nem került sor és a tanú arról nem tudott hogy mi volt az ügyészi vizsgálat tárgya.

Mindezek alapján az I. rendű alperes által a levélben írtak valóságtartalma nem került bizonyításra és ezek az állítások alkalmasak voltak a felperes értékelésének hátrányos befolyásolására.

A II. rendű alperes nem vitatta, hogy az I. rendű alperes levelét eljuttatta az ... elnökéhez. Állítása szerint minden vitéznek erkölcsi kötelessége, hogy a tudomására jutott fegyelmi vétséget előjárója tudomására hozza, és hogy a fegyelmi és becsületügyi előadó útján a főkapitánynak jelentse. Ennek a kötelezettségének tett eleget.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azonban a levél tartalma nem a fegyelmi szabályzat szerinti vétségről szólt, hanem egy már befejezett fegyelmi vizsgálat tartalmára utalt. Ugyanakkor ilyen tartalmú fegyelmi vizsgálatokra vonatkozó bizonyíték nem került csatolásra, így az eljárásokra, illetve azok tartalmára

vonatkozó állítás nem felelt meg a valóságnak, azok híresztelésével pedig a II. rendű alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének a.) pontja alapján az elsőfokú bíróság a jogsértést megállapította és objektív jogkövetkezményként a b.) pont alapján az alpereseket a további jogsértéstől eltiltotta.

A nem vagyoni kártérítés körében hivatkozott a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e.) pontjára, a Ptk. 339. §-ában foglaltakra, majd kifejtette, hogy a rendelkezésre álló adatokból, a csatolt, ...-tól származó írásbeli nyilatkozatokból és tanúvallomásokból egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperes személyének a megítélése hátrányosan változott. Az ... elnöke előtt magyarázkodnia kellett, a levél tartalma miatt kérdőre vonták, meghurcolták, negatív kritikával illették. Ezen túl a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság köztudomású tényként értékelte, hogy a felperest rendkívül hátrányosan, sérelmesen érintették a róla szóló valótlan tartalmú tényállítások. Személyével kapcsolatban megalapozatlanul állították, hogy gazdasági visszaéléseket követett el, visszaélt mások adataival, hivatali hatalmával és anyagilag megkárosította az általa képviselt csoportot. A bíróság mindezen körülményeket és bizonyítékokat mérlegelve, illetőleg a köztudomásúként értékelt tények alapján az alpereseket 500.000 forint nem vagyoni kár megfizetésére kötelezte egyetemlegesen a Ptk. 355. § (1) bekezdése és a 344. § (1) bekezdése alapján.

A kamatfizetésről a Ptk. 360. § (1) és (2) bekezdése alapján határozott.

Kitért arra is, hogy mellőzte ... tanúkenti meghallgatását, mert a tőle származó iratok eredete kétséget kizáróan bizonyításra került, azokat figyelembe vette és értékelte, ezért idős, beteg korára tekintettel szükségtelennek tartotta a tárgyaláson történő személyes meghallgatását.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélet ellen az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte a határozat megváltoztatását, a kereset elutasítását, illetve az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra való kötelezését.

Állította, hogy a ... két alkalommal is kizárta és törölte a felperest soraiból törvénytelen egyesülési kísérlet miatt, illetve mert álláspontjuk szerint a felvételénél hamis adatokat közölt. Ezek után a felperes átkerült abba a ...-be, amelyhez ő is tartozik és itt fegyelmi eljárás megindítását kezdeményezte vele szemben a rendi ügyész. Becsatolásra került a ...-nek a 2000. november 3-i ...-ről felvett jegyzőkönyve, melyben említést tettek arról, hogy etikai fegyelmi vizsgálat folyik a felperes ellen. A rendi ügyésznek írt levélben is kérték az eljárás megindítását a felperessel szemben a ...-nak címzett levél aláírói. Ezek a bizonyítékok elégségesek annak alátámasztására, hogy fegyelmi folyt. További bizonyíték pedig azért nem került elő, mert azokhoz nincs hozzáférése, illetve a hosszú idő eltelte miatt azok már nem lelhetők fel.

Előkerült azonban néhány olyan irat amelyek azt bizonyítják, hogy a felperessel szemben a rendi ügyész által elrendelt fegyelmi eljárás indult.

Állította, a felperes által csatolt bocsánatkérő levél nem megfelelő ismereteken alapult, annak írója nem volt a tényekkel teljes mértékben tisztában.

Kiemelte, hogy a megállapított 500.000 forint nagyságú nem vagyoni kár megalapozatlan azért, mert a felperes megítélése nem szenvedett hátrányt, számára meggyőző módon tisztázhatta magát, le sem kellett mondania, erkölcsi megítélését, jóhírét csorba nem érte. Erkölcsi megítélésének kedvezőtlen alakulása, ha egyáltalán bekövetkezett olyan rövid ideig állt fent, hogy ezáltal nem vagyoni kár nem érte. Nem igaz, hogy meghurcolták, hogy negatív kritikával illették, ezért a nem vagyoni kártérítési összege nem csak eltűzött, de teljesen alaptalan is.

Előadta, hogy a felperes a II. rendű alperessel az elsőfokú ítélet után megbékélt és egyezségük következtében tőle az 500.000 forintot nem igényli, ilyenformán méltánytalan lenne kizárólag tőle követelni az elsőfokú bíróság által megítélt összeget.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Kitért arra, hogy a 2000. november 3-i ...ról készült jegyzőkönyv az I. rendű alperes felszólalását tartalmazza, mégpedig azt, hogy kérte a fegyelmi vizsgálat lefolytatását, illetve amíg az etikai fegyelmi vizsgálat tart, addig a felperes tisztségéből való azonnali hatályú felfüggesztését indítványozta. Ugyanakkor érthetetlennek tartja, hogy hogyan kezdeményezhetett az I. rendű alperes fegyelmi eljárást egy olyan személy ellen, aki álláspontja szerint nem tagja a szervezetnek.

Megítélése szerint az okirat, melyre az I. rendű alperes hivatkozik azt bizonyítja, hogy nem folyt ellene fegyelmi vizsgálat, semmiféle hivatali hatalom nem illette meg és nem is gyakorolta, tehát nem is élhetett vele vissza. Az alperesek egyébként a per során még csak bizonyítani sem kívánták, hogy hivatali hatalmával visszaélést követett volna el. Azt sem igazolták, hogy a szervezet személyi adatait illetéktelen kezekbe szolgáltatta.

Az elsőfokú eljárás során beszerezett ... számú büntetőügy irataiban a neve még csak említésre sem került, tehát alaptalanul rágalmazták súlyos bűncselekmény elkövetésével.

Álláspontja szerint az ítélet megfelel a törvény rendelkezéseinek és a kártérítés mértéke arányban áll az okozott erkölcsi kár mértékével.

Nem vitatta, hogy a II. rendű alperessel az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalát követően megegyezésre jutott, elfogadta bocsánatkérését.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően csak a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálhatta felül. Ebben a körben eljárva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárásra alapozva érdemben helytálló döntést hozott, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint helybenhagyta annak helyes indokai alapján.

A perbeli jogvita érdemi elbírálása tekintetében a másodfokú bíróság rámutat arra, a Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés értelmében a jóhírnév sérelmét jelenti

különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A hírnév a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásoló ismereteket jelenti. A jogvédelem abban az esetben indokolt, ha a sérelem objektív valótlanyságot tartalmazó tényállítás útján, vagy a valós tények hamis színben való feltüntetésével valósul meg.

A perbeli esetben a másodfokú bíróságnak abban kellett állást foglalnia, hogy az I. rendű alperes a ...-i levélben foglalt közlésekkel megvalósított-e jogsértést.

E körben megállapítható volt, hogy a levél bűncselekmények, gazdasági visszaélések elkövetésére, személyi adatok jogellenes kiadására, hatalommal való visszaélésre vonatkozóan tartalmaz állításokat, illetve az, hogy a felperessel szemben vizsgálat folyt.

Ezen súlyos állítások valóságtartalma azonban a per során igazolást nem nyert. A tanúk vallomása nem támasztotta alá az állításokat, sőt a csatolt iratok, kiadványok és a felperes rehabilitációja egyértelműen azt bizonyítja, hogy 2006-ban a levél keltének időpontjában a felperessel szemben rendi ügyészi vizsgálat nem folyt. Azonban az I. rendű alperesnek nem csak a fegyelmi eljárást, hanem azt is hitelt érdemlő módon bizonyítékokkal alá kellett volna támasztania, hogy a levélben írt szabálytalanságokat, visszaéléseket, bűncselekményeket a felperes elkövette, illetve hogy emiatt folyt vele szemben vizsgálat.

Ezt pedig - mint ahogy azt az elsőfokú bíróság is helyesen megállapította - az I. rendű alperes nem tudta igazolni, ezért a Fővárosi Ítéltábla is úgy ítélte meg az összes körülmény Pp. 206. § szerinti mérlegelése, értékelése mellett, hogy az I. rendű alperes a valótlan állításaival jogsértést valósított meg.

Megjegyzzi azt is a másodfokú bíróság, hogy az I. rendű alperes a fellebbezési eljárás során érdemben a levélben írtak valótlanyságát ténylegesen nem is vitatta, még a II. rendű alperes a 2009. március 30-i megállapodásban foglaltakkal elismerte a jogsértést, vállalta annak jogkövetkezményeit is.

A nem vagyoni kártérítés megfizetése iránti kereset tekintetében a Fővárosi Ítéltábla a következőket emeli ki. A Ptk. 84. § (1) bekezdésének e.) pontja értelmében az, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

A Ptk. 339. §-án alapuló kártérítési felelősség fennállása esetén a kárért felelős személy a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdés szerint köteles a kárt megtéríteni.

A törvényi rendelkezéseken túlmenően a nem vagyoni kártérítés körében az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB számú határozatát és a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján kialakult bírói gyakorlatot kell irányadónak tekinteni.

A nem vagyoni kártérítés, mint szubjektív jogkövetkezmény alkalmazására akkor is van lehetőség, ha a sérelmet szenvedett személy tételesen nem igazolja nem vagyoni hátrányát, mert a bíróság a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján külön bizonyítás nélkül elfogadja az olyan hátrány bekövetkeztét, amely köztudomású ténynek tekinthető.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a bizonyítási eljárás során a tanúk vallomásával alátámasztásra került, hogy a ...-nek írt levél tartalma miatt a felperes személyének

megítélése hátrányosan változott, magyarázkodásra kényszerült, a bűncselekmények és a vizsgálat lefolytatására vonatkozó közlések következményeként negatív kritikákkal illették. Köztudomású tényként is értékelhető volt az, hogy a jogsértő közlések a felperes számára hátrányt jelentettek.

A másodfokú bíróság kiemeli azt is, hogy az I. rendű alperes fellebbezésében nem hivatkozott olyan körülményekre, bizonyítékokra, amelyek az elsőfokú bíróság nem vagyoni kártérítés körében meghozott ítéletének megváltoztatására alapot adott volna.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla - figyelemmel a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakra - osztotta az elsőfokú bíróság által kifejtetteket és egyetértett az így meghozott érdemi döntésével.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott, figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ában foglaltakra.

Budapest, 2010. június 22.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

Dr. Fülöp Györgyi s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő